

Position Paper

Opmerkingen van de VNG op de Begroting van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

U behandelt in de week van 23 november de begroting van LNV. Graag geeft de VNG u het gemeentelijk standpunt mee op het onderwerp stikstof en dierenwelzijn.

Stikstofaanpak

- Er moet op korte termijn ruimte komen voor ruimtelijke ontwikkelingen;

- Pak het natuurherstel stevig aan om dat te realiseren;
- Een helder samenhangend toekomstbeeld voor het landelijk gebied is nodig;
- Het stikstofbeleid past niet in de NOVI.

Dierenwelzijn

- Geef gemeenten bevoegdheden om lokaal dierenwelzijnsbeleid in te voeren.

1 Stikstofaanpak

Het Rijk zet met de structurele stikstofaanpak stevig in op natuurherstel. De VNG moedigt het kabinet aan hier fors op door te pakken. Op twee andere punten mist de VNG perspectief. De kabinetsplannen missen ontwikkelingsruimte om de enorme woonopgave te realiseren en bieden geen toekomstperspectief voor het landelijk gebied en de agrarische sector. Hieronder gaan we nader in op beide punten.

Stikstofaanpak biedt onvoldoende perspectief voor de woningnood en het realiseren van andere maatschappelijke opgaven

Het kabinet stelt dat stikstofregels geen belemmering mogen zijn voor een economisch herstel na de coronacrisis. Dat vinden wij ook. Het kabinet moet nu fors doorpakken op natuurherstel, het creëren van ontwikkelruimte en de voorgestelde maatregelen zo spoedig mogelijk in uitvoering brengen. Dit voorkomt grote negatieve gevolgen voor innovaties, de werkgelegenheid en de woningbouw.

De krapte op de woningmarkt vraagt nú ruimte om te bouwen. Met de vrijstelling voor tijdelijke depositie ziet de VNG ruimte voor enkele (woning)bouwprojecten, maar dat is onvoldoende om de gehele woningbouwopgave die er nu al ligt te realiseren.

Wat ook meespeelt, is dat de planvoorraad bij een deel van de gemeenten 'op' is omdat het, vanwege de systematiek van de Natuurbeschermingswet en het ontbreken van ontwikkelruimte, niet mogelijk is om nieuwe bestemmingsplannen vast te stellen. Het ontbreken van ontwikkelruimte heeft niet alleen effect op plannen voor de woningbouw, maar ook voor de infrastructuur, industrie en bedrijventerreinen. De instrumenten intern- en extern salderen, de [ADC-toets](#) in de systematiek van de Habitatrictlijn, ecologische beoordeling en het Stikstofregistratiesysteem bieden onvoldoende ruimte om noodzakelijke ontwikkelingen mogelijk te maken.

Gemeenten voelen deze urgentie en voorzien de negatieve gevolgen hiervan in de nabije toekomst. Daarom wachten gemeenten niet af en blijven ze ook zelf zoeken

naar een onderbouwing om projecten door te kunnen laten gaan. Dit zal meer onderzoek en capaciteit vergen en dus kosten met zich meebrengen. Andere gebieden zitten helemaal op slot, voornamelijk rond het kustgebied waaronder Den Haag en Zaanstad en grote gemeenten in Overijssel waaronder Zwolle. Het halen van natuurdoelen vraagt in Den Haag bijvoorbeeld om een 'negatieve depositie'. Bronnen om te saneren zijn er daar nauwelijks.

- We willen u verzoeken de minister te vragen of een bewuste keuze is dat door deze aanpak in bepaalde gebieden niet meer gebouwd kan worden.

Een helder samenhangend toekomstbeeld voor het landelijk gebied en de agrarische sector is nodig

Landelijk gebied

Zowel de benodigde transitie naar een duurzame landbouw als de versterking van de natuur spelen zich af in het landelijk gebied. De VNG vindt dat we deze crisis moeten aangrijpen om een integrale en toekomstbestendige aanpak hier te realiseren. Sluit aan bij opgaven zoals klimaatadaptatie, natuur, CO₂-reductie en het opwekken van duurzame energie. Zo komt er samenhang in de afwegingen die moeten worden gemaakt. De ruimte is nu eenmaal schaars en de opgaven zijn enorm. Het geheel van fysieke maatregelen moet erop gericht zijn om overal de leefkwaliteit te verbeteren.

Agrarische sector

Wij zien dat het ministerie van LNV teveel optreedt als een sectoraal departement die niet breder kijkt dan de stikstofreductie. In het beleid is echter een integrale afweging nodig. Instrumenten die voor stikstof worden ontwikkeld moeten maatwerk bieden om passende afwegingen te maken in het gebied en de agrarische sector. Het gaat niet enkel om de reductie van stikstof, maar om de bredere keuzes zoals of een veehouderij het beste kan stoppen, de omslag kan maken naar een duurzame kringlooplandbouw of het verplaatsen naar een andere locatie.

Stikstofbeleid past niet in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Het Kabinet heeft onlangs de NOVI vastgesteld. Dit richt zich op "die ontwikkelingen waarin meerdere nationale belangen bij elkaar komen, en keuzes in samenhang moeten worden gemaakt tussen die nationale belangen". Twee prioriteiten zijn "Woningbouw in een stedelijk netwerk van gezonde en groene steden" en "Landgebruik meer in balans met natuurlijke systemen".

Zoals het stikstofbeleid nu ontwikkeld wordt, is er geen samenhang tussen deze nationale belangen. Daardoor past het niet binnen de uitgangspunten van de NOVI. Dit heeft tot gevolg dat bij gemeenten, waar de belangen voelbaar samen komen, geen ruimte is om het integraal op te pakken en geen ruimte is voor vernieuwende aanpakken die bijdragen aan de opgaven op de langere termijn.

Het ministerie dient zich in dit dossier als coördinerend departement op te stellen, waarbij de verschillende nationale belangen betrokken en gewogen worden voordat keuzes gemaakt worden. Hierbij is van belang dat er voldoende beleidsruimte blijft zodat gemeenten en provincies maatwerkoplossingen kunnen realiseren, passend bij de kenmerken van het gebied. Dat is ook een uitgangspunt in de NOVI.

- We willen u verzoeken de minister te vragen het beleid en instrumenten meer in samenhang te brengen met de brede opgaven waar de samenleving voor staat.

2 Dierenwelzijn

Bewoners spreken lokale politici steeds vaker aan op onderwerpen die het welzijn van dieren raken. Mede hierdoor is het onderwerp dierenwelzijn afgelopen jaren prominent op de raadsagenda van veel gemeenten komen te staan. Gelijktijdig is dierenwelzijn een taak waar gemeenten geen bevoegdheden op hebben. Dat wringt.

- De minister zou het snel mogelijk moeten maken gemeenten de mogelijkheid geven een gemeentelijk dierenwelzijnsbeleid te voeren. Dit binnen de kaders van de Wet Dieren. Als democratisch gekozen overheidsorgaan weet een gemeenteraad het beste wat er speelt onder de eigen inwoners. En kan hier ook goed op inspelen.